15 september 2026

Moskou in brand

Op 18 juni schrok ik van het nieuws wat ik tot me nam. In Moskou en in Rostov was er een olieraffinaderij aangevallen door Oekraïense drones. Het gevolg was dat een deel van de skyline in Moskou letterlijk in brand stond. Het is een onveilig gevoel voor vele Russen dat, als gevolg van het Oekraïne conflict, ook binnen Rusland aanvallen plaatsvinden waarvan Russische burgers het slachtoffer worden. Dergelijke drone aanvallen op Russisch grondgebied is (helaas) geen nieuwe ontwikkeling maar wel dat het in de hoofdstad had plaats gevonden in deze omvang en dat er olieraffinaderijen waren geraakt. Ironisch genoeg is er een foto van Zelensky op het internet, uit maart 2025, waarin hij in zijn kantoor staat met daarachter een schilderij waarin Moskou in brand staat. Je kan hiervan maken wat je wil maar het feit is wel dat dit is gebeurd.

Wellicht is dit voor veel van mijn lezers een open deur maar Oekraïne had deze aanvallen niet kunnen uitvoeren zonder steun vanuit Amerika en Europa. Oekraïne heeft nauwelijks nog manschappen waarmee het grote gevechten kan voeren. Een groot deel van de Oekraïners zijn gevlucht naar het buitenland en de burgers die nog in hun land wonen zijn oorlogsmoe. Zij willen vrede en verder gaan met hun leven. Vele van hen, in het bijzonder de mannen, die zijn gebleven, zijn tragisch geëindigd wanneer ze gedwongen werden in het Oekraïense leger dienst te nemen. Zelensky's regering heeft geprobeerd de grote verliezen, in Oekraïense manschappen, te compenseren door huurlingen aan te trekken uit diverse landen buiten Oekraïne, zelfs buiten Europa. Maar ook deze optie heeft grenzen. Hoewel het Oekraïense leger op papier nog bestaat is het in de praktijk nauwelijks in staat om nog een groot gevecht te voeren tegen het Russische leger. Vandaar dat het over is gegaan op deze drone aanvallen op doelwitten in Rusland om de indruk te wekken dat het nog iets kan. Maar dit gaat de situatie voor Oekraïne op het slagveld niet veranderen. Het krijgt de manschappen die het heeft verloren er niet mee terug. Noch dat het Russische leger hierdoor gedwongen zal worden om terug te trekken en al het veroverde grondgebied terug te geven. Daarnaast heeft Oekraïne nauwelijks nog een economie om over te spreken. Het hangt aan het geld infuus van het Westen. Geld wat wordt verstrekt onder (wurg)voorwaarden die erg slecht zijn voor dat land.

Wat wel het gevolg is, van deze drone aanvallen, is dat het de Russische bevolking steeds bozer heeft gemaakt op haar regering en op de Russische president. Voornamelijk omdat de oorlog nog steeds niet is afgelopen. Sinds begin dit jaar duurt dit conflict met Oekraïne al langer dan de gehele Russische deelname in de Tweede Wereldoorlog, iets wat symbolisch erg belangrijk is in Rusland. Oekraïne wordt ook gezien als een Slavisch broederland van Rusland. Een land waarmee Rusland een unieke historische en culturele relatie mee heeft. Dit conflict raakt Russen ook diep in de persoonlijke en emotionele sfeer omdat zoveel Russen, man of vrouw, getrouwd zijn met Oekraïners en veel affiniteit hebben met dat land. Daarnaast heeft Rusland

altijd gehoopt dat het met de nieuwe Amerikaanse president Trump zaken kon doen om de betrekkingen met Amerika te normaliseren en daardoor natuurlijk het Oekraïne conflict te kunnen beëindigen. In het begin leek dat te gebeuren maar de inzet tot substantiële diplomatie lijkt verloren te zijn gegaan, ik kan deze in ieder geval niet ontdekken. Bovendien heeft het Iran conflict de positie van de haviken in de Russische media en het Russische leger versterkt in de overtuiging dat Poetin te soft is met het Westen. Deze kritiek op Poetin is niet nieuw maar is wel terrein aan het winnen.

Als ik dit zo allemaal overzie en hoe de reactie hierover is in ons eigen Nederland dan vallen drie dingen mij op. Om te beginnen hoe sterk, nog steeds, na zoveel jaar oorlog, het gebrek aan vredes discours is in de gevestigde media (de uitzending met Jelle van Baardewijk bij WNL op 12 augustus is de uitzondering). Dit gaat hand in hand met een blinde vlek voor het leed aan de kant van de Russen. Zonder twijfel zijn er getalsmatig veel meer Oekraïners gesneuveld dan Russen en dat we daar kennis en begrip voor opbrengen ben ik helemaal voor. Maar aan de Russische kant is er ook oorlogsleed wat vrijwel niet in onze media behandeld wordt. Dat dit conflict een ramp is voor Rusland is een understatement. Maar Rusland heeft geen CNN of Hollywood waarmee het haar kant van het verhaal kan laten zien en daarmee haar leed kan presenteren aan ons in het Westen. Hierdoor heeft Rusland ook geen ingang tot Nederlandse hoofden en harten. Een enkeling zou kunnen tegenwerpen: *Je hebt toch Russia Today?* Inderdaad, die zender bestaat maar deze is verboden geworden in EU landen sinds maart 2022. Het is deze fundamentele ongelijkheid in het Westerse media landschap, betreffende verslaggeving over Rusland, wat het grootste en belangrijkste probleem is waar ik (en velen anderen) al meer dan 30 jaar lang tegenaan lopen.

Een ander punt wat me opvalt is de afwezigheid van het besef dat er voor Rusland ook rode lijnen zijn in dit conflict die niet overtreden dienen te worden. Als Rusland aangeeft dit conflict niet groter te willen maken dan het nu al is, dan worden deze waarschuwingen of genegeerd of arrogant weggewuifd. Rusland heeft niet zo lang geleden haar nucleaire doctrine aangepast, wat de drempel voor de inzet van kernwapens heeft verlaagd. Toch hoor ik zelden mensen op dit punt wijzen en hoe gevaarlijk en roekeloos het eigenlijk is om Zelensky te blijven steunen in die drone aanvallen, in het licht van deze nieuwe Russische nucleaire doctrine. Om ook niet te vergeten dat op 1 juni 2025 de regering van Zelensky de strategische (nucleaire) bommenwerpers van Rusland had aangevallen. Als dit niet roekeloos gedrag is, dan weet ik het ook niet meer.

Zelf ben ik geboren en opgegroeid tijdens de Koude Oorlog. Ons werd verteld dat de Sovjet-Unie een groot gevaar was voor West-Europa en daarmee voor Nederland. Toch waren er bepaalde spelregels waardoor de rivaliteit tussen het Westen en het Oosten beheerst bleef en ook, tot op een zeker niveau, beschaafd. De leiders van Westerse landen bleven, in de regel, respectvol voor de Sovjet-Unie ondanks onze verschillende politieke en economische systemen. Bij geen enkele Sovjetleider werd

er zoveel haat en nijd toegestaan in de media verslaggeving als dat over de huidige Russische president (al een lange tijd) wordt toegestaan. Kort samengevat, Westerse regeringen en media gedragen zich nu, anno 2026, op zo'n manier en ondersteunen nu dergelijke acties, zoals een drone aanval op Moskou, wat ondenkbaar was in de Koude Oorlog. Dat geeft te denken, hoe diep we zijn gezonken in het Westen.

Het laatste punt is de onafgebroken continuïteit van de Nederlandse overheidssteun aan Oekraïne met het nieuwe kabinet Jette. Ik moest hierbij denken aan een anekdote die ik een keer had gehoord van een Chinese politicoloog. Hij zei: *'In China verandert de politieke partij niet maar het beleid wel. In het Westen veranderen de politieke partijen constant maar het beleid niet'.* Zo vaak denk ik, hoe lang moet het nog duren voordat we eindelijk tot ons verstand komen en stoppen met deze gruwelijke oorlog? Ik kan me zelfs nog herinneren dat een Amerikaanse geopolitieke analist (Scott Ritter), vroeg in het conflict, zei dat als Amerika in de positie van Rusland zou zijn het allang doelwitten in Centraal en West-Europa zou bombarderen. Rusland heeft dit tot dusverre niet gedaan.

Ik mag hopen dat het allemaal zo snel mogelijk stopt, maar als het escaleert en Rusland besluit om doelwitten in Europa aan te vallen, laat het dan niet gezegd zijn dat dit onverwachts is gekomen. Er zijn talloze waarschuwingen en rode lijnen geweest maar onze politieke leiders hebben ervoor gekozen deze simpelweg te negeren, te bagatelliseren en niet te (willen) luisteren. Dat is hun keuze geweest, die gevolgen kan hebben voor ons allemaal.